

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia (jud. Z. Aramă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahopol)

DECIZIE

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței:

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Ion Darie, împotriva încheierii din 19 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Calestru împotriva lui Ion Darie, Ivan Calestru, intervenient accesoriu Consiliul orășenesc Cimișlia cu privire la apărarea dreptului de proprietate asupra terenului și înlăturarea obstacolelor la folosirea, posesia și dispoziția asupra terenului și cererea reconvențională depusă de Ion Darie împotriva lui Gheorghe Calestru cu privire la stabilirea rentei la depășirea hotarului terenului învecinat în cazul construcției și obligarea de a elibera terenul acaparat ilegal,

c o n s t a t ă :

La data de 29 iulie 2013, Gheorghe Calestru, prin intermediul reprezentantului Vladislav Berezovschi, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva lui Ion Darie și Ivan Calestru solicitând obligarea pârîtului Ion Darie să demoleze garajul construit samavolnic, obligarea pârîtului Ivan Calestru să elibereze terenul cu suprafața de 22 m. p., acaparat ilegal din terenul ce aparține cu drept de proprietate reclamantului și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 3000 lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că Gheorghe Calestru este proprietarul în temeiul titlului de autentificare a deținătorului de teren a terenului cu număr cadastral 2901313198, cu suprafața de 0,1477 ha, amplasat în or. Cimișlia, str-la. Grigore Ureche.

Susține că, vecinii săi Ion Darie și Ivan Calestru au acaparat ilegal o parte din terenul menționat, din care considerente în anul 2012 s-a adresat cu demers către Primăria or. Cimișlia, solicitând efectuarea măsurărilor pe teren în vederea stabilirii hotarelor reale ale terenului pentru construcție cu hotarele stabilite în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Afirmă că, din răspunsul din 01 noiembrie 2012 a Primăriei or. Cimișlia, a fost informat că Ion Darie prin construcția neautorizată a unui garaj, a acaparat terenul ce-i aparține.

Menționează că, prin decizia din 07 mai 2013 a judecătorei Cimișlia s-a constatat faptul construcției neautorizate a garajului de către Ion Darie și a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 179 Cod contravențional.

La data de 28 ianuarie 2014, avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Ion Darie, a înaintat cerere reconvențională împotriva lui Gheorghe Calestru solicitând obligarea lui Gheorghe Calestru de a elibera terenul cu suprafața de 16 m.p. acaparat ilegal din terenul cu număr cadastral 2901313056 ce-i aparține lui, stabilirea rentei anuale în mărime de 30 lei ce urmează a fi achitată de Ion Darie în beneficiul lui Gheorghe Calestru pentru depășirea hotarului terenului învecinat în cazul construcției pe o suprafață de 11 m.p. și încasarea din contul lui Gheorghe Calestru a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reconvenționale s-a invocat că Mihail Graur, decedat la 30 mai 1994, a fost proprietarul terenului pentru construcții cu suprafața de 0,2331 ha, cu număr cadastral 2901313056, a casei de locuit cu suprafața de 79,1 m.p. cu număr cadastral 2901313056.01, a construcției accesorii cu suprafața de 21,6 m.p. cu număr cadastral 2901313056.02 și a construcției accesorii cu suprafața de 18,3 m.p. cu număr cadastral 2901313056.03. După decesul lui Mihail Graur, fiica acestuia-Maria Darie și soțul său-Ion Darie administrează bunurile succesoriale prin intrarea în posesia bunurilor în calitate de succesor legal.

Relatează că, a început construcția garajului în anul 2006, însă din cauza problemelor financiare a finisat construcția obiectului în anul 2011.

Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr.11-37 din 07 noiembrie 2013, întocmit de SRL „Geomar Grup”, rezultă că Ion Darie a construit o porțiune din garaj dincolo de limita terenului, acaparând o porțiune de teren cu suprafața de 11 m.p. din terenul lui Gheorghe Calestru, depășirea nefiind una intenționată sau cu vinovăție, dar ca urmare a edificării construcției în limita terenului pînă la linia de hotar, marcată de gardul existent.

Invocă că, conform pct.23 al Instrucțiunii cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, precizia măsurărilor cadastrale la determinarea sau restabilirea/transpunerea punctelor de cotitură ale hotarului din intravilanul localităților, întovărășiri pomicole, eroarea medie pătratică (E.M.P.) admisibilă este de la - 0,20 m și toleranță de poziție liniară planimetrică reciprocă a punctelor de hotar E(R) este de - 0,4m.

Menționează că, în baza pct.3 al Actului de constatare din 22 martie 2013 privind constatarea necorespunderii planului cadastral cu amplasarea reală a sectoarelor de teren cu număr cadastral 29013130198- proprietar Gheorghe Calestru și cu număr cadastral 29013130056 - proprietar Ion Darie, suprafața acaparată de Ion Darie este de 14 m.p.

Indică că, din Actul de constatare din 01 noiembrie 2012, întocmit de Primăria or. Cimișlia , rezultă că Ion Darie, prin construcția garajului, a ocupat 4,7 m.p. din terenul privat al lui Gheorghe Calestru.

Conform raportului de constatare din 07 noiembrie 2013 întocmit de SC „Geomar Grup” SRL, Ion Darie a acaparat 11 m.p. din terenul ce aparține lui Gheorghe Calestru, iar ultimul a acaparat 16 m.p. din terenul ce aparține lui Ion Darie.

Specifică că, măsurările au fost efectuate la un interval de jumătate de an, iar imobilele în litigiu nu au suferit careva schimbări, diferența între acestea este de 3 m.p., ceea ce constituie 21,43 %.

Prin încheierea din 18 aprilie 2014 a judecătorei Cimișlia a fost atras Consiliul orășenesc Cimișlia în calitate de intervenient accesoriu de partea pîrîtului Ion Darie.

Prin hotărîrea din 15 octombrie 2015 a judecătorei Cimișlia s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Calestru și s-a obligat Ion Darie să demoleze garajul construit samovolnic; s-a obligat Ion Darie să elibereze 10 m.p. de terenul deținut ilegal din terenul lui Gheorghe Calestru; s-a obligat Ivan Calestru să elibereze terenul deținut ilegal cu o suprafață de 78 m.p. din terenul cu număr cadastral 2901313198, ce aparține lui Gheorghe Calestru pe segmentele 9-13, conform actului de constatare nr. 2901/14/9550 din 26 noiembrie 2014; s-a încasat de la Ion Darie și Ivan Calestru în folosul lui Gheorghe Calestru cheltuielile de judecată în mărime de 4077,18 lei; s-a respins cererea reconvențională depusă de Ion Darie împotriva lui Gheorghe Calestru cu privire la stabilirea rentei la depășirea hotărului terenului învecinat în cazul construcției și obligarea de a elibera terenul acaparat ilegal.

La data de 16 octombrie 2015, avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Ion Darie, a depus cerere de apel (nemotivat) împotriva hotărîrii din 15 octombrie 2015 a judecătorei Cimișlia, solicitînd casarea acesteia cu respingerea integrală a pretențiilor lui Gheorghe Calestru.

La data de 30 octombrie 2015, avocatul Oleg Macovschi, în interesele lui Ivan Calestru, a depus cerere de apel împotriva hotărîrii din 15 octombrie 2015 a judecătorei Cimișlia, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii depuse de Gheorghe Calestru împotriva lui Ivan Calestru, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Prin încheierea din 07 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse împotriva hotărîrii din 15 octombrie 2015 a judecătorei Cimișlia și s-a oferit termen lui Ion Darie și Gheorghe Calestru pentru prezentarea apelurilor motivate în limba de stat și să achite taxa de stat în mărime de a cîte 75 lei pentru depunerea apelului, pînă la data de 19 ianuarie 2016 ora 10:00.

Prin încheierea din 19 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit lui Ion Darie cererea de apel depusă împotriva hotărîrii din 15 octombrie 2015 a judecătorei Cimișlia, ca fiind nemotivată și netimbrată.

La data de 12 februarie 2016 (conform sigiliului poștal), avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Ion Darie, a declarat recurs împotriva încheierii din 19 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia.

În motivarea recursului s-a invocat că cererea de apel motivată și dovada plății taxei de stat în sumă de 75 lei au fost expediate în adresa Curții de Apel Chișinău la data de 18 ianuarie 2016 și recepționate la data de 20 ianuarie 2016, conform avizului de recepție.

Consideră încheierea instanței de apel neîntemeiată, deoarece în conformitate cu art. 112 alin.(3) Cod de procedură civilă, dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau

prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 19 ianuarie 2016, iar recursul a fost declarat de avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Ion Darie, la data de 12 februarie 2016.

Materialele pricinii atestă că încheierea contestată a fost recepționată la data de 05 februarie 2016 atât de Ion Darie, cât și avocatul acestuia-Valeriu Stănescu, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.32-33).

Astfel, instanța de recurs avînd ca reper data de 05 februarie 2016-data recepționării încheierii contestate, consideră că recursul declarat de avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Ion Darie, la data de 12 februarie 2016, este în termen.

Examinînd temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Ion Darie, întemeiat și pasibil de a fi admis, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărîre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Materialele pricinii atestă că prin încheierea din 07 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse împotriva hotărîrii din 15 octombrie 2015 a judecătoriei Cimișlia și s-a oferit termen lui Ion Darie și Gheorghe Calestru pentru prezentarea apelurilor motivate în limba de stat și să achite taxa de stat în mărime de a cîte 75 lei pentru depunerea apelului, pînă la data de 19 ianuarie 2016 ora 10:00 (Vol.I, f.d.246-248).

Prin încheierea din 19 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Ion Darie împotriva hotărîrii din 15 octombrie 2015 a judecătoriei Cimișlia, ca fiind apelul nemotivat și netimbrat (Vol. II, f.d.12-16).

Astfel, Colegiul notează că din materialele dosarului rezultă că Ion Darie a depus cererea de apel motivată și dovada plății taxei de stat la data de 18 ianuarie

2016, conform sigiliului Oficiului Poștal aplicat pe plic (Vol.II, f.d.27) și avizului de recepție, anexat în copie (Vol. II, f.d.36).

La caz, Colegiul reține și argumentul recurentului precum că a executat în termen indicațiile instanței de apel.

În conformitate cu art. 112 alin. (3) Cod de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit pînă la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

În speță, Colegiul reiterează că recurentul/apelantul Ion Darie a îndeplinit în termen actul de procedură, adică a depus cererea de apel motivată și dovada plății taxei de stat la data de 18 ianuarie 2016, prin intermediul Oficiului Poștal, adică în interiorul termenului stabilit de instanța de apel, pînă la data de 19 ianuarie 2016.

Tot aici, este de menționat că la exercitarea căii de atac – apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații. La rîndul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel la faza pregătirii pricinii pentru dezbateri, cît și în cadrul dezbaterilor judiciare, inclusiv și acordarea posibilității părților de a-și exercita drepturile și obligațiile lor.

Colegiul precizează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărîrea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hotărîrea Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a lui Ion Darie de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că Ion Darie s-a conformat indicațiilor instanței de apel, iar argumentele invocate de către recurent sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Ion Darie, cu casarea încheierii din 19 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Valeriu Stănescu, în interesele lui Ion Darie.

Se casează încheierea din 19 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de depusă de Gheorghe Calestru împotriva lui Ion Darie, Ivan Calestru, intervenient accesoriu Consiliul orășenesc Cimișlia cu privire la apărarea dreptului de proprietate asupra terenului și înlăturarea obstacolelor la folosirea, posesia și dispoziția asupra terenului și cererea reconvențională depusă de Ion Darie împotriva lui Gheorghe Calestru cu privire la stabilirea rentei la depășirea hotarului terenului învecinat în cazul construcției și obligarea de a elibera terenul acaparat ilegal, cu remiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală